

"Tılsım-ı muğlâk", "tılsım-ı hayretfezâ", "acip tılsım olan ene" ve "kâinat tılsımı" kavramlarını izah eder misiniz

"Tılsım" gizli sır anlamındadır; buna göre, **"tılsım-ı muğlak"** kapalı, muğlak olan, bilinmeyen sır, **"tılsım-ı hayretfeza"**, son derece hayret edilecek bir sır demektir.

Enenin çok acayip bir tılsım olarak tavsif edilmesi, kâinattaki bütün sırları açabilecek mahiyette olması, ama kendisinin de bir sır olmasından ileri geliyor. Kendisi bin bir esmayı keşfedebilecek mahiyette olduğu halde, bu azim hikmet ve mana boyutu keşfedilemediğinden kâinatın kapıları da kapanıyor. Yani kişi eneyi verilmiş gayesine göre istihdam etmezse, Allah'ı tanımak gibi büyük bir hayırdan mahrum kalıyor.

Örneğin bir adam göz ilminde çok ileri derecede profesör olabilir, Allah'a iman edip, onda tecellî eden esmayı okuyamazsa, eneyi esma kapılarını açan anahtar mahiyetinde kullanamazsa bu kapı kapalı kalır. *"Bir gözlük için bir ustaya ihtiyacım varsa, bu göz için kâinatı yaratan sonsuz kudret sahibine ihtiyacım vardır."* diye düşünebilseydi, enenin kıyaslama yapmasıyla sır perdesini aralamaya başlayabilirdi.

Bu manadan mahrum olan maddi ilimlerde ne kadar terakki etse de karanlıktan kurtulması mümkün değildir.